

Kursbeskrivning Allmän Rättslära (9 hp)

1. Innehåll och målsättning

Allmän rättslära (9 hp) är en obligatorisk kurs inom ramen för juristprogrammet och filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap vid Juridiska institutionen. Kursen läses som en del av studierna på den sjunde terminen och är den enda obligatoriska kursen inom ramen för juristprogrammet med särskild inriktning mot rättsfilosofi och rättsteori.

Kursen syftar till att förmedla kunskaper om rättsteori och rättsfilosofi. Vidare avser kursen att ge studenten grundläggande färdigheter i att tillämpa rättsteoretiskt och rättsfilosofiskt tänkande samt att analysera juridiska frågeställningar på rättsordningens olika områden. Inom ramen för kursen diskuteras även rätten, rättsordningen och den juridiska metoden i socialt, ekonomiskt och internationellt perspektiv. Perspektivet är nutidsorienterat. Aktuella tendenser och modern metodutveckling studeras från flera utgångspunkter.

Allmän rättslära bygger på kunskaper som studenterna har förvärvat tidigare under juristutbildningen.

Internationella och komparativa inslag på kursen

Den rättsteoretiska och rättsfilosofiska diskussionen bygger till en stor del på internationellt material. Internationella och komparativa inslag är därför inte endast centrala, utan nödvändiga för att kunna ge en bild av dagens rättsfilosofi och rättsteori.

Samverkan med det omgivande samhället

Förutom de ordinarie lärarna på kursen undervisar praktiskt verksamma jurister med bred erfarenhet från såväl den privata som den offentliga sektorn. Kursen syftar också till att ge en förståelse för hur modern rättsteori och rättsfilosofi kan hjälpa praktiserande jurister att fungera bättre i Sverige och Europa. Till detta kommer att vissa politiska debatter berörs som har förts under senare år på det juridiska området.

2. Förkunskapskrav och villkor för tillträde till kursen

Allmän rättslära ingår i juristutbildningens avancerade del. För att kunna antas till kursen krävs att den studerande har tenderat samtliga kurser under termin 1-6 på Juristprogrammet med godkänt resultat (vidare information om förkunskapskrav finns på Juridicums hemsida).

Om studenten inte uppfyller förkunskapskraven, måste studenten ställa en dispensansökan till Utbildningskansliet i god tid innan kursen börjar. Den aktuella blanketten finns tillgänglig på Juridicums hemsida. Notera att dispens medges endast om särskilda skäl föreligger och att studenten inte kan bli tilldelad plats i en grupp innan dispensen har blivit beviljad. Avslag på dispensansökan kan överklagas till Utbildningsutskottet. För mera information, kontakta någon av studievägledarna.

Registrering

Studenter som inte tidigare har varit registrerade på kursen och som vill läsa den, måste registrera sig på kursen. Även om man endast avser att tendera AR under terminen så måste man registrera sig. Omregistreringar gör man själv via <https://www.mitt.su.se/> Den som tidigare genomgått kursen får tillträde till undervisningen och gruppuppgifter i mån av plats.

Avregistrering

Studenter som av någon anledning inte avser att läsa kursen ska avregistrera sig på <http://mitt.su.se> eller på Studentexpeditionen senast tre veckor efter kursstart. Endast förstagångsregistrerade studenter garanteras plats i gruppundervisningen. Om du inte vill läsa kursen och glömt att avregistrera dig, så räknas du inte som förstagångsregistrerad vid ett senare tillfälle.

Obs! Avregistrering kan få konsekvenser för studentens rätt att erhålla studiemedel. Kontakta CSN för mer information

Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp i FastReg måste du vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan. För omregistrerade studenter finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats och i enlighet med principen "först till kvarn".

Tillträde till examination

För tillträde till skriftliga tentamen krävs att studenten är registrerad på juristprogrammet eller filosofie kandidatutbildningen i rättsvetenskap vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet.

Fusk: plagiat och otillåtet samarbete

Vid skriftliga uppgifter, inklusive tentamina, ska du följa instruktionerna för textens utformning och för hur källor ska användas. Skriftliga uppgifter ska vara självständigt och individuellt formulerade vid hemtentamen. Om plagiat eller otillåtet samarbete upptäcks blir din skrivning underkänd och du kan bli avstängd under viss tid från studier vid Stockholms universitet. Se även Regelboken om examination vid Stockholms universitet: Regelboken/bok-2/utbildning-pa-grund-och-avancerad-niva

Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på [Juridiska institutionens hemsida](#). Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

3. Undervisning

Undervisningen på kursen syftar i första hand till att ge studenten grundläggande kunskaper om rättsteori och rättsfilosofi och förmåga att förstå, tolka, analysera och problematisera gällande rätt, främst utifrån olika rättsteoretiska och rättsfilosofiska perspektiv. Kursen syftar även till att öva upp studenternas förmåga i skriftlig och muntlig framställning.

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och gruppövningar. Föreläsningarna ger en introduktion till valda delar av rättsteorin och rättsfilosofin och till dessa discipliners samhällsliga funktioner.

Gruppövningarna anknyter till föreläsningarna och syftar till att ge en fördjupad förståelse av vissa moment i rättsteori och rättsfilosofi. Gruppövningarna bygger på idén om problembaserat lärande och innefattar genomgångar och diskussioner av övningsuppgifter (t.ex. konstruerade eller verkliga rättsfall, konstruerade eller verkliga lagstiftningsproblem). Till varje gruppövning förutsätts studenterna ha läst igenom studiematerialet och relevant kurslitteratur, vilka skall redovisas och analyseras både muntligt och skriftligt. Syftet med seminarierna är att studenterna

på grundval av sina kunskaper om juridisk metod och materiell rätt skall få utveckla sin förmåga att identifiera och lösa problem inom de ämnesområden som juristutbildningen i sin helhet behandlar samt träna juridisk analys och argumentation.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

- Moderna rättsteorier (föreläsningar och en gruppövning)
- Juridisk metod (föreläsningar och seminarier)
- Rätt och politik (föreläsningar och en gruppövning)

Obligatorier

All undervisning är relevant för examination och gruppuppgifterna är obligatoriska för att erhålla ett slutbetyg.

Förberedelser inför undervisningen

Allmänna utgångspunkter - Förbered deltagandet i föreläsningar och gruppuppgifter genom att studera kurslitteratur enligt vad som anges i läsanvisningarna till respektive tillfälle. Läs noga genom texter och övrigt material (t.ex. rättsfall) som är föremål för behandling vid respektive tillfälle (se på kursens web/sidan *Litteratur*, särskilt *Läsanvisningar från schemat*).

Notera att läsanvisningar endast utgör rekommendationer för att underlätta inläringen och möjliggöra en god förberedelse inför undervisningen. Detta innebär att hela kurslitteraturen i övrigt (med ovan uttryckligen angivna undantag) bör läsas även i de delar som inte direkt tas upp vid undervisningen.

Gruppövningar - Till varje gruppövning ska varje student enligt särskilda anvisningar noga ha studerat det till gruppuppgifterna hörande materialet. Syftet med gruppuppgifter och opposition är att träna studenternas färdigheter i muntlig och skriftlig framställning, deras förmåga att opponera på någon annans juridiska arbete och deras förmåga att tillämpa rättsteorier på konkreta juridiska problem. Studenterna förutsätts därför vara väl inlästa och förberedda på att i grupp kunna redogöra för och analysera det studiematerial som anvisats till respektive tillfälle.

Gruppövningarna består i övrigt av lärarledd diskussion, där tillfälle ges till en mer fördjupad analys av relevanta juridisk frågeställningar.

3.1.Kursmoment

Block 1: Moderna Rättsteorier

- 9 digitala föreläsningar (tillgängliga under hela kursens gång under schema-vyn i FastReg).

- Grupparbete i Moderna Rättsteorier. Uppgiften handlar om tillämpning av moderna rättsteorier på verkliga eller konstruerade fall och består av två deluppgifter (en muntlig, och en muntlig *och* skriftlig) och kan totalt ge maximalt 6 poäng.

Del I – Muntlig redovisning. Ett tolkningsperspektiv per grupp.

Närvaro: Obligatorisk.

Poäng: 0(Underkänt)-2

Då student examineras endast muntligt i denna del innebär en icke-godkänd frånvaro att gruppuppgiften måste göras om i sin helhet (del I & II) vid ett annat kurstillfälle för att slutbetyg ska erhållas.

Del II – Skriftlig + muntlig redovisning. Ett perspektiv per grupp.

Närvaro: Obligatorisk.

Poäng: 0(Underkänt)-4

Frånvaro vid muntliga redovisningstillfället i denna del, förutsatt aktivt deltagande under skriftliga delen, innebär individuellt poängavdrag från gruppen erhållna poäng.

Bedömningen baseras dels på det skriftliga arbetet, dels på gruppens muntliga prestationer (redovisning och opposition) vid redovisningstillfällena.

Student/Grupp som underkänts vid ordinarie examination bereds tillfälle till ny examination under kursens sista vecka.

Block 2: Rätt och Politik

- 5 föreläsningar

- Grupparbete 2 : Lagstiftningsteknik. Uppgiften *Lagstiftningsteknik* handlar om konkret tillämpning (både i muntlig och skriftlig form) av lagstiftningsteknik och lagstiftningsteori (muntlig och skriftlig) och kan ge maximalt 6 poäng.

Närvaro: Obligatorisk.

Poäng: 0-6

Icke-godkänd frånvaro, förutsatt aktivt deltagande i det skriftliga arbetet, innebär individuellt poängavdrag från gruppens totala poäng.

Student/Grupp som underkänts vid ordinarie examination bereds tillfälle till ny examination under kursens sista vecka.

Block 3: Juridisk Metod

- 4 föreläsningar

- Lagtolkningsseminarium

- Skatterättslig workshop

Seminarierna bygger på individuella uppgifter, smågruppsindelning sker ej och alla deltar då storgruppen har undervisning.

Närvaro: Under seminarierna behandlas frågor som är relevanta för och kan komma upp vid examinationen och som inte finns i litteraturen.

3.2 Dispens från obligatoriska momenten:

Dispens från de obligatoriska momenten kan medges om särskilda skäl föreligger. Skälen ska åtföljas av intyg. Som särskilda skäl kan godtas sjukdom och nära anhörigs allvarliga sjukdom och liknande.

Bostadsort, studier vid annat universitet och vård av barn godtas inte som särskilda skäl. Dispensen kan förenas med tilläggsuppgifter i syfte att kompensera frånvaron. Ansökan om dispens görs via ett formulär som finns under Kursmaterial → Blanketter. Ansökan ska mailas till rattslara@juridicum.su.se

4. Examination

Examination sker genom aktivt deltagande vid seminarierna och de obligatoriska gruppövningarna, genom författande och redovisning av två skriftliga uppgifter, genom en flervalstentamen samt genom en skriftlig tentamen i form av en hemtentamen.

För att bli godkänd på kursen fordras att samtliga förväntade studieresultat för kursen är uppfyllda.

Kursen kan ge 42 poäng totalt. Varje gruppuppgift kan ge maximalt 6 poäng, som tas med till slutbetyget. Poängen från gruppuppgifterna tillgodoräknas 4 terminer. Gränsen för godkänd (B) på kursen går vid 20 poäng, gränsen för icke utan beröm godkänd (BA) går vid 27 poäng och gränsen för med beröm godkänd (AB) går vid 33 poäng. Studenten måste dock få åtminstone 5 poäng på flervalstentamen och 10 poäng på hemtentamen.

Till studenter som läser enligt GSO: Eftersom BA gränsen vanligtvis är 27 poäng är det svårt att uppnå det betyget utan poäng från grupparbete. AB gränsen som normalt är 33 poäng **går inte** att nå utan poäng från grupparbete.

Flervalstentamen: 0-10 poäng . Gräns för godkänd - minst 5 p. vilket också är ett krav för att gå vidare till examinationens andra del. Resultat på flervalstentamen meddelas inom ett par timmar från att sista student lämnat in sin tenta och publiceras under Aktiviteter i FastReg.

E-hemtentamen: 0-20 p. Gräns för godkänt - minst 10 p. Hemtentamens uppgifter kommer att finnas tillgängliga i Exia direkt efter att flervalstentamen ägt rum. Hemtentamen ska lämnas in mellan 1,5 – 2 arbetsdagar efter flervalstentamen. Hemtentamen inlämnad senare än den utsatta tiden beaktas inte.

Erhållna poäng från grupparbetena kan tillgodoräknas tentamensresultat i fyra terminer exklusive den termin när poängen togs. Poäng från exempelvis HT 2017 är giltiga t.o.m. HT 2019.

För instruktioner om digital tentamensskrivning läs i mappen "Tentamen" under Kursmaterial.

OBS: Flervals- och hemtentamen är delar av **en och samma examination**. Det betyder att delarna ska skrivas vid ett och samma tillfälle och att underkänt på en av delarna innebär att **båda delarna ska göras om vid nästa tentamenstillfälle.**

Obligatorisk anmälan till tentamen. Plats bereds endast för dem som anmält sig via FastReg. Denna regel kommer att tillämpas strikt. Tentamensanmälan stängs ca 1 vecka före tentamensdagen. Studerande som blivit underkänd vid ordinarie tentamen bereds tillfälle till omtentamen.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan normalt inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att i stället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministration minst fem arbetsdagar innan den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionshinder ska detta på förhand anmälas till kursadministration minst tre veckor innan den skriftliga tentamen (se nedan under Funktionshinder).

Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Det första momentet för både tentamina består av datoriserade flervalsfrågor, och inga hjälpmedel är tillåtna. Med andra ord får studenterna inte ta med sig någonting.

Det andra momentet består av längre hemtenta i form av essäfrågor som ska normalt skrivas under 1,5-2 arbetsdagar.

Inlämning av tentamen

Både flervalstenta och hemtenta inlämnas endast i digitalt format enligt angivna instruktioner på www.examination.su.se

5. Betygskriterier

Den svenska betygsskalan som används i AR är AB, BA, B och U. Betygskriterierna är de följande:

AB (Med beröm godkänd): Studenten ska

- ha visat fördjupade insikter i rättsteori och rättsfilosofi, juridisk metod och terminologi;
- ha mycket god förmåga att beskriva modern rättsteori och rättsfilosofi samt ingående analysera och teoretisera kring olika spörsmål rörande rättsordningen;
- ha mycket god förmåga att tillämpa olika juridiska metoder i sin analys av juridiska problem samt självständigt kunna bedöma dels om och i så fall hur en sådan tillämpning kan angripas

dels den föreslagna tillämpningens samhälleliga konsekvenser. I bedömningen ingår att med mycket god förmåga kunna identifiera och utvärdera olika strategier och lösningar, även på rättsskapande nivå;

- kunna förklara på ett ingående sätt hur globaliseringen påverkar nationell rätt samt ha mycket god förmåga att tillämpa sina kunskaper om detta i rättsteoretisk och rättsfilosofisk analys;

- kunna ingående och självständigt analysera och redogöra för rättens förhållande till politik, ekonomi och samhället; samt

- ha författat och försvarat en rättsteoretisk promemoria av lämplig svårighetsgrad (såväl muntlig som skriftlig) innefattande en självständig analys/sammanfattning samt ha konstruktivt deltagit och diskuterat andra studenters uppgifter.

BA (Icke utan beröm godkänd) Studenten ska

- ha visat goda insikter i rättsteori och rättsfilosofi, juridisk metod och terminologin.

- ha god förmåga att beskriva modern rättsteori och rättsfilosofi och att analysera olika frågor som kan uppkomma i rättsordningen.

- ha god förmåga att tillämpa olika juridiska metoder i sin analys av juridiska problem samt självständigt kunna bedöma dels om och i så fall hur en sådan tillämpning kan angripas dels den föreslagna tillämpningens samhälleliga konsekvenser. I bedömningen ingår att med god förmåga kunna identifiera och utvärdera olika strategier och lösningar, även på rättsskapande nivå;

- kunna förklara hur globaliseringen påverkar nationell rätt samt ha god förmåga att tillämpa sina kunskaper om detta i rättsteoretisk och rättsfilosofisk analys;

- kunna självständigt analysera och redogöra för rättens förhållande till politik, ekonomi och samhället; samt

B (Godkänd) Studenten ska

- ha visat grundläggande insikter i rättsteori och rättsfilosofi, juridisk metod och terminologi.

- ha förmåga att beskriva modern rättsteori och rättsfilosofi och att analysera olika frågor som kan uppkomma i rättsordningen.

- ha förmåga att tillämpa olika juridiska metoder i sin analys av juridiska problem samt självständigt kunna bedöma dels om och i så fall hur en sådan tillämpning kan angripas, dels den föreslagna tillämpningens samhälleliga konsekvenser. I bedömningen ingår att med god förmåga kunna identifiera och utvärdera olika strategier och lösningar, även på rättsskapande nivå samt att kunna redogöra för hur de europarättsliga källorna inom arbets- och familjerätten påverkar nationell rätt och ha förmåga att tillämpa dem vid fastställande av gällande rätt. [Vad är detta om EU-rätt?? Det finns ju inte i de andra kriterierna.]

U (Underkänd)

- Ett eller flera tillkortakommanden finns, som innebär att studenten inte når upp till de krav som anges för betyget B.

Vid examinationstillfällen som anordnas efter den 20 juli 2008 har en student som begär det rätt att få betyg enligt målrelaterad sjugradig betygsskala. Begäran skall framställas av studenten minst fem arbetsdagar innan examinationstillfället på sätt som fastställs av Juridiska institutionen. Betyget enligt den sjugradiga skalan gäller i sådant fall i stället för det ordinarie betyget.

Poängfördelningen med den sjugradiga betygsskalan är:

A 38-42, B 34-37, C 31-33, D 26-30, E 21-25, Fx 18-20, F 17 och under. Betygskriterierna enligt den 7-gradiga betygsskalan finns under kursmaterial → blanketter

5.1 Omprövning av betyg

Omprövning lämnas in via särskilt formulär som finns [här](#).

6. Kurslitteratur

- Wacks, Raymond, Understanding jurisprudence - an introduction to legal theory, Oxford University Press, Oxford, 4th ed., 2015.
- Westerman, Pauline, Rätten som gåta: en introduktion till rättsfilosofi, Studentlitteratur, 2014.
- Wahlgren, Peter, Lagstiftning: Rationalitet, teknik, möjligheter, Jure, 2:a (rev.) upplagan, 2014.
- Zamboni, Mauro (red), Allmän rättslära, Studiematerial (10:e uppl.). Finns digitalt under Kursmaterial.
- Korling, Fredric & Zamboni, Mauro (red), Juridisk metodlära, Studentlitteratur, 2013

7. Funktionshinder

Allmänt

Målet är att alla studenter vid Stockholms universitet ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Du kan läsa mer i Stockholms universitets "Handlingsplan för likabehandling av studenter med funktionshinder" på www.su.se under rubrikerna "Utbildning", "Studentservice" och "Studera med funktionsnedsättning". Kontakta Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning i god tid före studiestarten för att diskutera ditt individuella stödbehov och för att få nödvändig information. För att boka tid och diskutera stödåtgärder, maila till studentstod@su.se. Studenter med dyslexi vänder sig med fördel direkt till dyslexipedagogen Elisabeth Åman.

Särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier

Studenter med funktionshinder har möjlighet till s.k. särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier. Som exempel kan nämnas alternativa examinationsformer, såsom förlängd tentamenstid eller enskild tentamen vid dator m.m. Det ankommer på varje berörd student att, i den mån han eller hon vill ta del av de särskilda åtgärder som har utlovats, inför kursstarten i varje ämne i god tid (minst 4 veckor) kontakta institutionens kontaktperson. Genom ett skriftligt intyg från Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning vid

Stockholms universitet skall studenten styrka att han eller hon har en funktionsnedsättning. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 34 31 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se

Examination vid funktionshinder

Studenten måste senast 3 veckor innan tentamenstillfället meddela kursadministration att examinationen skall genomföras, så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera att studenten även skall anmäla sig till tentamen på sedvanligt sätt i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen.

8. Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Den elektroniska blanketten blir tillgänglig vid kursens slut. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga.